אתמול בא השר בלוויתי לביקור ביסוסין אצל המזכיר.
נכחו גם הובר אלן ראסל. המזכיר ביקש רשות לשנות את אופי
הפגישה ולהקדישו לשיחה רצינית ועניינית. המזכיר פתח ואמר
אלף הריני מאמין כי יש סכוי להסדר בין ישראל והערבים.
השר אמר מייד הרי זוהי ידיעה חשובה ביותר. המזכיר המשיך
ואמר קיים סכוי להסדר על יסוד נאומי מ- 26 באגוסט. כדי
להגשים סכוי זה בחוצים שני תנאים הראשון התאפקות בגבולות
ובכונות לא לדחוק את הקץ בכח בכמה ענינים בגון הסגר אילת
והשני נכונות לגלות גמישות בעניין הגבולות. בית ישראל
חייבת לשקול אפשרות של תיקון גבול בנגב שיאפשר רציפות
הסגע בין מצריים ושאר מדינות ערב. ישראל רשאית לקבל פיצוי
במקום אחר. ברור כי עמידה נוקשה על קווי ש"ן לא תאפשר
התקדמות לשלום. גם הערבים יצטרכו להביא תרומתם ולוותר
על כל מיני דברים שהם מדברים עליהם ביום. זוהי שעת כושר
לפעולה ואה"ב מוכנה להתמסר למציאת פתרון. מצריים מודאגת
ביותר מהתוצאות ארוכות המועד של הסתבכות בתחום ההשפעה של
גרה"מ. פגה תחושת הבצחון רבאה התפכחות מסויימת. ממאה"ב
מוכנה ללחוץ על נקודות רגישות בעמדת מצריים ובידה אפשרויות
רבות של שידול והרתעה. המזכיר מסר מיסמך קצר הכולל את
הרעיונות הנ"ל.

השר פתח ואמר אלף לגבי התנאי הראשון שקבע המזכיר
להתקדמות לקראת שלום הרי עובדת היא שבשבועות האחרונים
התאפקה ישראל מלהגיב על התגרויות רבות ומסוכנות. אין השר
סוכן להתחייב על מחר או מחרתיים ויש סכנה שמא התאפקות
מתמדת תתפרש כחולשה ותגרור אחריה פגעות חמורות. בית
אך עיקר דאגתו של השר מתייחסת להנחות המזכיר על אופי

הוותורים שעל הצדדים לתרום להסדר. אין כאן למעשה כל הדדיות. הערבים מתבקשים לוותר על תביעות מילוליות חסרות שחר שהוויתור עליהן איננו כרוך בשום הפסד או קרבן של ממש בעוד שישראל נתבעת לוותר על נכסים ממשיים של שטח ועמדות כלכליות. אין השר רואה סיכוי כלשהוא לוויתור כזה ועצם הצעתו רק תגרום למשבר בין אה"ב לבין ישראל דבר שמעורר בלבו דאגה חמורה ועמוקה. בית אין שחר לעצם ההצעה של וויתור ישראלי שיאפשר רציפות בין מצריים וירדן. שלמותה המרחבית הרצופה של מדינת ישראל קודמת לקיום רציפות בין מצריים וירדן לא עוד אלא שמעולם לא הייתה רציפות כזאת והקמת ישראל לא שללה מהעולם הערבי שום רציפות שהייתה קיימת קודם. אין כבישים ומסילות ברזל באותו האיזור וכל התביעה איננה אלא אחיזת עיניים ללא כל יסוד של אינטרס מעשי מוצדק. אפשר לטעון כי קיום ישראל מנתק את הקשר הרצוף בין מצריים ולבנון שתי מדינות מפותחות יחסית שהקשר ביניהן יכול להיחשב במגמה רציונית. המסקנה יכולה להיות חיסול מדינת ישראל. הסוכיר הנ"ל קאשו בשלילה נמרצת. השר הוסיף ואמר כי בתנאים של שלום תיפתח תעייה של התחבורה האיזורית. . תופעל הרכבת בין מצריים ולבנון ימוטר אורורונים על פני שטח ישראל בין מדינות ערביות תינתן אפשרות לירדן ליהנות משימוש בנמל חיפה ומחופש מעבר אליו ומסנו ואם אמנם קיימת בעיה של התחבורה בין מצריים וירדן הרי ניתן להמציא פתרון שלא יהיה כרוך בשום שינוי של גבול או ריבונות. לגבי הגבולות עמדתנו ברורה והיא קווי ש"ן ורק תיקונים קלים והדדיים בסגרת הסכם של שלום. ישראל לא תוותר על מוצאה ליים סוף וכן לא תחדש כדי ששתי מדינות ערביות תקיימנה הציפות.

המזכיר הגיב אלף הוא מבין היטב את העמדה
הישראלית המוצהרת ואינו מציע שום שינוי בה. להיפך
נבון ביותר מצד ישראל להחזיק מעמד בעמדתה זו בפומבי.
מאידך עליו לדעת באופן אישי וכמוס אם יש אפשרות כלשהי
של גמישות שתאפשר לו לעשות מאמץ גדול להחיש הסדר. בית
הוא חוזר ומדגיש כי ישראל רשאית להכות פיצוי על כל שטח
שתוותר עליו ונדמה לו כי הדבר הזה ניתן אי שם בפרבה.
המגמות הכלליות של אמריקה ואנגליה זהות ואין להבדיל
בהבדלים אד לגבל ארתם. הוא ראה כמה קטעים של נאום אידן
לפני פירסום הנאום אך לא נתבקש לאשר את הנאום והוא עצמו
לא היה מבטח את הדברים כפי שעשה אידן. בעיקר מסתייגת
אה"ב מהזכרת החלטת 1947 מאחר שהיא רואה החלטה זו כמיושנת
Outdated by event. הבעיה היא מעשית כיצד לקדם את
השלום ובדרוח זו הוא מבקש שהשר ישקול את דבריו ולא ייחפז
להגיע שלילה סיעולית של כל אפשרות של עמדה יותר גמישה.
הוא מציע שהדברים יישמרו בסוד כמדם אך חשוב שתקום הבנה
בין אה"ב לבין ישראל כדי שהראשונה תשיל את מלוא משקלה
במאמצי השלום. כאן לבש המזכיר חגיגיות רבה ותיאר את
המצב כחמור ביותר. כיצד תחזיק ישראל מעמד. הנה הוגשו
רשימות לקניית נשק באה"ב ובכל מיני מקומות. איננו יודע
מהו המחיר לנשק זה אולי מאה או מאתיים מיליון דולר.
בינתיים קיימת סכנה חמורה לאינטרסים החיוניים של אמריקה.
שמירת קיומה של ישראל הוא אחד האינטרסים האלה ויש גם
בעיות של שטחים ואוכלוסיות גדולים והנפט שכלכלת אנגליה
ואירופה המערבית מתבססת עליו. אם ישראל לא תשתף פעולה
בחיפוש פתרון הרי תועמד אה"ב כפני בדידה חמורה ביותר בין
שמירת אימונים לישראל לבין כל האינטרסים האחרים המרוכזים

בעולם הערבי הרחב. אם תועמד אמריקה בפני הברירה הזאת אין כל ספק שתכריע לטובת ידידותה עם ישראל ותלך עם ישראל באש ובמים Come hell and high water.
אך דווקא משום שארה"ב קבלה החלטה זאת לבלתי הפקיר את ישראל בשום פנים הדי חובה על מנהיגי ישראל מתוך הגינות יסודית Common dicency לסייע לישראל להמציא פתרון שלדעת ארה"ב לא יהייה כרוך בשום הפסד של עמדה חשובה או נכסים חשובים מצד ישראל.

השר השיב כי זוהי כל השאלה ואינו משוכנע עדיין שארה"ב באמת מביטה את גבולות העזרה שישראל עשויה להביא. יש עוד שאלה האמנם מוכנים הערבים לדיון רציני על הסדר. האמנם תפתור ממארה"ב את בעיית המעמד הערבי באיזור ע"י בקשת רויתורים מישראל. כאן הסביר השר במפורש את אשר עבר על בריטניה שביקשה לפייס את הערבים לקראת מלחמת העולם השנייה גזרה קרבנות על היישוב שלא היה אז בעל מעמד ממלכתי שיאפשר לו לסרב להצעות אנגליה. הקרבנות הישראליים נסחטו בכח אך המערב לא קנה את עולמו אצל הערבים ביום פקודה. העיקר הוא להבין כי לערבים כל זכות לתבוע שמה מישראל בקיומה של תביעה אין פירושו קיומה של זכות.

המוכיר הזר והרגיש כי אין בכוונתו להציע שום דבר שיפגע בישראל אך רצונו עז לשמוע משהו שיאפשר לו לפנות לצד השני על מנת להשיג הסדר. אינלו כל בטחון שהדבר יקום אך לדעתו קיים סיכוי של 50 אחוז. ייתכן כי ישראל תעריך את הסיכוי ביותר קלוש אך חובה לנסות.

הוא מבקש שהשר ישקול את הבעייה וישיב תשובה רציונית ומסייעת.

השר סיכם את עמדתכן בענין הגבולות: אנו מוכנים רק לתיקונים של הגבולות הקיימים על בסיס כללי של הרדיוות וגם דבר זה מסוייג בשני תנאים קבועים במסמרות אלף שלא נפסיד עמדה חשובה בטוצא לים בית שלא יבואו שום ריסוק או ניתוק בשלמותה הטריטוריאלית של הסדיבה.

הסוכיר ביקש שהטיבוים האחרון יימסר בכתב כי הוא מוצא בו עידוד מסויים ואולי בשעת כתיבה אפשר לעשותו מעורר עוד יותר. כשיקבל את הניסוח המוסמך של עמדת ישראל ישקול את כל המצב ויבוא אתנו בדברים. הייה מובן שתהייה פגישה נוספת אחר על רקע תשובתנו.